

WOJEWODA
ŚWIĘTOKRZYSKI

ŚWIĘTOKRZYSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w Kielcach
Oddział Obsługi Klienta

Wysł.
dnia **09. 04. 2025**

L.dz Ilość zał.
Podpis

Kielce, dnia 4 kwietnia 2025r.

Znak:PSZ.VI.431.3.2025

Pan Hubert Żądło
Wójt Bałtowa

ZALECENIA POKONTROLNE

Zespół Inspektorów Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach w dniu **12 marca 2025 roku** przeprowadził kontrolę kompleksową w zakresie realizacji przez Gminę zadań własnych wynikających z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024, poz. 1673 t.j.) dotyczących:

1. Opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
2. Prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
3. Zapewnienia osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. Utworzenia i funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego, jak również sposobu rozpatrywania skarg dotyczących działalności grup diagnostyczno-pomocowych i zespołu interdyscyplinarnego.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2024 r. do dnia kontroli. Ustalenia kontroli zostały zawarte w podpisanym przez Pana protokole.

Na podstawie uzyskanych w trakcie kontroli informacji ustalono, że w Gminie Bałtów obowiązuje *Uchwała Nr LXII/407/2024 Rady Gminy Bałtów z 19.04.2024 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Bałtów na lata 2024-2030*. Na mocy ww. uchwały uchylono poprzednio obowiązującą tj. Uchwałę Nr LIX/381/2024 Rady Gminy Bałtów z 26 stycznia 2024 r. Nazwa obowiązującego Programu jest zgodna z wymogami określonymi w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy (Dz. U. 2024, poz. 1673);

Po analizie załącznika do przedmiotowej Uchwały stwierdzono, że Gminny Program częściowo nie spełnia wymogów merytorycznych dla dokumentów tej rangi – nie zawiera szczegółowego harmonogramu działań uwzględniającego zaplanowane na dany rok obszary realizacji wraz z przypisaniem odpowiedzialności za ich wykonanie konkretnym podmiotom/instytucjom. Program nie określa budżetu (nie wskazano szacunkowych nakładów budżetu Gminy na realizację Programu w okresie jego wdrażania, a jako jedno ze źródeł finansowania wskazano środki przeznaczone na profilaktykę alkoholową, co stoi w sprzeczności z art. 18² ustawy¹). Monitoring Programu przewiduje składanie przez GOPS Wójtowi Gminy zbiorczej, corocznej sprawozdawczości w zakresie realizacji Programu. Nie wskazano jednak w jakim terminie nastąpi przekazanie sprawozdania do Wójta.

Sprawozdanie z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej sporządzone za rok 2024 zawiera jedynie dane ilościowe – zestawiono tam dane statystyczne dotyczące osiągniętych wskaźników. Brak jest jakościowego opisu realizacji poszczególnych działań oraz *oceny skuteczności podejmowanych działań*, o której mowa w części 3.9 Gminnego Programu, wskazania ewentualnych obszarów marginalizowanych, które należałoby uwzględnić jako priorytetowe w kolejnych latach realizacji Programu. Dokument nie zawiera danych na temat wysokości wydatkowanych w okresie objętym oceną środków zabezpieczonych w rozdziale 85 205, jak również nie wskazuje powodów niewydatkowania części dotacji z budżetu państwa oraz środków własnych Gminy. Realizowane w okresie kontroli działania profilaktyczne w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej finansowane były z innych źródeł.

Gmina Bałtów dysponuje zasobami kadrowymi i infrastrukturą techniczną umożliwiającą świadczenie na rzecz osób uwikłanych w przemoc domową specjalistycznego poradnictwa. Ww. poradnictwo świadczone jest w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin oraz Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie, który udziela wsparcia osobom z problemem alkoholowym i członkom ich rodzin, w tym uwikłanym domową lub zagrożonym tym zjawiskiem ze względu na uzależnienia. Ww. infrastruktura do dnia kontroli nie została zarejestrowana w Centralnej Aplikacji Statystycznej. Gmina dysponuje również Punktem Nieodpłatnych Porad Prawnych, w którym mieszkańcy mają możliwość skorzystania z pomocy radcy prawnego. Oba Punkty nie zostały zgłoszone do *bazy podmiotów i instytucji udzielających wsparcia osobom doznającym przemocy domowej w województwie świętokrzyskim*, aktualizowanej corocznie przez Wojewodę Świętokrzyskiego.

W okresie objętym oceną zadanie, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy polegające na prowadzeniu poradnictwa i interwencji, w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą domową, ukierunkowane na wzmacnianie opiekuńczo-wychowawczych kompetencji rodziców względem dzieci realizowano częściowo. Nie podejmowano działań skierowanych do zidentyfikowanej grupy rodzin zagrożonych przemocą z uwagi na brak diagnozy tych środowisk. Przedsięwzięcia ukierunkowane na pedagogizację rodziców miały charakter powszechny, skierowany do ogółu społeczności lokalnej.

¹ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2023, poz. 2151 ze zm.)

Gmina nie dysponuje infrastrukturą umożliwiającą zapewnienie osobom doznającym przemocy schronienia w ośrodkach wsparcia. Ustalono, że w okresie kontroli nie zachodziła konieczność umieszczenia pokrzywdzonych osób w tego typu ośrodkach. W przypadku wystąpienia zagrożenia ze strony osoby stosującej przemoc wobec osób stosujących przemoc domową stosowano środki zapobiegawcze przewidziane art. 15aa lub art. 15 aaa ustawy o Policji.

W okresie objętym kontrolą na terenie Gminy nie prowadzono interwencji w trybie art. 12a ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, polegających na zapewnianiu dzieciom ochrony poprzez umieszczanie ich u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. W jednym przypadku małoletni został przekazany pod opiekę babci, która odebrała dziecko z miejsca jego zamieszkania. W czynnościach przekazania dziecka pod opiekę babci uczestniczyli kurator sądowa nadzorująca sposób wykonywania władzy rodzicielskiej przez rodziców dziecka oraz funkcjonariusz Policji.

Gmina Bałtów posiada opracowaną procedurę postępowania dla pracowników socjalnych GOPS w sytuacji konieczności zastosowania art. 12a przedmiotowej ustawy, wprowadzoną na mocy Zarządzenia Nr 15/2024 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bałtowie z dnia 12 listopada 2024 Zapis w pkt 11 załącznika do ww. Zarządzenia jest częściowo niezgodny z zapisami art. 12a, gdyż ogranicza możliwość podejmowania ww. interwencji przez pracowników socjalnych w sytuacji stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka.

Tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego (ZI) określa Uchwała Nr LIII/335/2023r. Rady Gminy w Bałtowie z dnia 25 sierpnia 2023 r. Uchwała jest zgodna z aktami wyższego rzędu i nie budzi zastrzeżeń.

Wójt Gminy zawarł Porozumienia o współpracy, o których mowa w art. 9a ust. 8 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z podmiotami i instytucjami wskazanymi w art. 9a ust. 3 pkt 1-5 ustawy ustawowo zobligowanymi do uczestnictwa w Zespole. Zarówno zawarcie porozumień, jak i powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego nastąpiło z zachowaniem terminu wynikającego z art. 16 ustawy z dnia 5 marca 2023 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535).

Skład Zespołu Interdyscyplinarnego jest zgodny z wymogami określonymi w art. 9a ust. 3 pkt 1-5, ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Do dnia kontroli do Zespołu nie włączono przedstawiciela organizacji pozarządowej mimo obiektywnej możliwości zaangażowania tych podmiotów w pracę w Zespole. Nie włączono również przedstawiciela Szkoły Podstawowej w Okole.

Wszyscy członkowie Zespołu przed przystąpieniem do pracy złożyli wymagane na mocy art. 9c ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oświadczenia. Ponadto, administrator danych osobowych wypełnił wobec wszystkich przedstawicieli ZI obowiązek wynikający z art. 9c ust. 7 pkt 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, polegający

na pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w tajemnicy oraz dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających pisemne upoważnienie wydane przez administratora danych. Dokumentacja Zespołu i grup diagnostyczno-pomocowych jest zabezpieczona przed nieuprawnionym dostępem osób postronnych.

W okresie objętym oceną Zespół Interdyscyplinarny uczestniczył w 7 posiedzeniach. Wszystkie zostały zorganizowane z zachowaniem trybu wskazanego w art. 9a ust. 7 oraz 7b ustawy. W trakcie 3 posiedzeń została zapewniona 100% frekwencja, natomiast o jednostkowych nieobecnościach na pozostałych posiedzeniach, Przewodniczący Zespołu był informowany z odpowiednim wyprzedzeniem, zgodnie z trybem przewidzianym ustawą.

W okresie kontroli członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego podnosili swoje kompetencje poprzez udział w szkoleniach, w tym organizowanych przez samorząd województwa, zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 9a ust. 5a ustawy.

Zapisy *Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego* przyjętego na podstawie *Uchwały nr 1/2023 Zespołu Interdyscyplinarnego z 4.10.2023 r.* są częściowo niezgodne z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024, poz. 1673) oraz Rozporządzenia (Dz. U. 2023 poz. 1870) i zawierają braki.

W okresie objętym kontrolą osoby objęte procedurą Niebieskie Karty nie składały skarg na działalność grup diagnostyczno-pomocowych i Zespołu Interdyscyplinarnego.

Sposób prowadzenia procedury Niebieskie Karty częściowo nie spełnia standardów określonych zapisami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta (Dz. U. 2023, poz. 1870).

Uwagi:

- w niektórych przypadkach członkowie grup diagnostyczno-pomocowych powoływani byli spośród członków zespołu interdyscyplinarnego;
- jednostka nie posiada opracowanej procedury postępowania na wypadek konieczności zapewnienia schronienia osobom pokrzywdzonym przemocą domową;

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**. Powyższy stan faktyczny nie oddziaływał jednak na jakość realizowanego wsparcia udzielanego rodzinom/środowiskom dotkniętym przemocą domową. Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiadają członkowie grup diagnostyczno-pomocowych oraz Zespół Interdyscyplinarny.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości – stosownie do §19 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (Dz.U. 2023 poz. 1165) – wnoszę o:

1. Zmodyfikowanie Uchwały Nr LXII/407/2024 Rady Gminy Bałtów z 19.04.2024 r. poprzez uszczegółowienie harmonogramu działań programowych poprzez doprecyzowanie terminów realizacji działań programowych, wskazanie częstotliwości ich realizacji oraz podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie (wskazanie podmiotu wiodącego i współpracujących). W załączniku należy ponadto wskazać termin, w jakim nastąpi przedłożenie rocznego sprawozdania z wykonania Programu Wójtowi Gminy;
2. Usunięcie ze źródeł finansowania Programu zapisu wskazującego na możliwość finansowania działań *ze środków pochodzących z opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych*, z uwagi na niezgodność zapisu z art. 18² ustawy. Pomimo, że obszary realizacji obu ustaw w pewnym stopniu są pokrewne, źródłem finansowania dla przedmiotowego Programu nie mogą być dochody wskazane w ww. przepisie prawa;
3. Określenie w Programie budżetu ze wskazaniem przewidywanych nakładów na jego wdrożenie w okresie obowiązywania, z uwzględnieniem dotacji z budżetu państwa zagwarantowanej w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej, przeznaczonej na dofinansowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w wysokości 6000 zł/rok do roku 2030;
4. Sporządzanie sprawozdania rocznego z realizacji ww. Programu w sposób umożliwiający dokonanie nie tylko ilościowej, ale również jakościowej oceny realizacji działań, mając na uwadze potrzebę dokonania *oceny skuteczności podejmowanych działań*, o której mowa w części 3.9 Programu. Sprawozdanie winno również zawierać informacje na temat wydatków poniesionych w danym okresie na realizację Programu, w tym dotacji na dofinansowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego;
5. Opracowanie przez Zespół Interdyscyplinarny, na potrzeby prowadzenia działań edukacyjnych, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy, diagnozy zjawiska przemocy domowej na poziomie lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem tzw. grup podwyższonego ryzyka tzn. rodzin, w których przemoc domowa nie występuje, lecz które ze względu na towarzyszące im in. problemy społeczne są szczególnie zagrożone jego wystąpieniem i wymagają przez to wsparcia w procesie wychowawczym;
6. Zarejestrowanie w Centralnej Aplikacji Statystycznej Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin oraz Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie, z uwagi na wsparcie udzielane przez specjalistów Punktu na rzecz osób uwikłanych w przemoc domową;
7. Dostosowanie treści w pkt 11 załącznika do Zarządzenia Nr 15/2024 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bałtowie z dnia 12 listopada 2024 do zgodności z zapisami art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, poprzez usunięcie z zapisów kryterium bezpośredniości dla prowadzenia przez pracowników socjalnych GOPS w Bałtowie interwencji w trybie wynikającym z ww. podstawy prawnej;
8. Podjęcie działań ukierunkowanych na uzupełnienie reprezentacji Zespołu Interdyscyplinarnego o przedstawiciela lokalnej organizacji pozarządowej celem spełnienia wymogu, o którym mowa w art. 9a ust. 3 pkt 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej;

9. Rozszerzenie reprezentacji Zespołu Interdyscyplinarnego o przedstawiciela Szkoły Podstawowej w Okole celem zapewnienia interdyscyplinarnych działań na terenie Gminy Bałtów, w szczególności w zakresie wzmocnienia współpracy na rzecz profilaktyki przemocy;
10. Doprowadzenie zapisów *Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego* przyjętego na podstawie *Uchwały nr 1/2023 Zespołu Interdyscyplinarnego z 4.10.2023 r.* do zgodności z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024, poz. 1673) oraz Rozporządzenia (Dz. U. 2023 poz. 1870) oraz uzupełnienie jego treści, stosownie do ustaleń zawartych w protokole kontroli.
11. Prowadzenie procedury Niebieskie Karty z zachowaniem standardów określonych zapisami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta (Dz. U. 2023, poz. 1870).

Rekomendacje:

- Mając na uwadze nadane ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej kompetencje Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie rozpatrywania skarg osób objętych procedurą NK na członków grup diagnostyczno-pomocowych (art. 9b ust. 16) oraz monitorowania pracy GDP (art. 9b ust. 2 pkt 6), w celu zachowania obiektywizmu, rekomenduje się powoływanie do grup diagnostyczno-pomocowych osób spoza zespołu interdyscyplinarnego (jeśli zasoby kadrowe i organizacja pracy poszczególnych instytucji umożliwiają takie rozwiązanie);
- Opracowanie przez Zespół Interdyscyplinarny procedur optymalizujących działania poszczególnych przedstawicieli w sytuacji wystąpienia potrzeby zapewnienia osobom doznającym przemocy domowej schronienia w ośrodkach wsparcia.

Jednostka podlegająca kontroli może na podstawie §19.2 Rozporządzenia, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń, Kierownik jednostki podlegającej kontroli powinien powiadomić Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach o sposobie wykonania zaleceń, w terminie 30 dni od ich otrzymania. Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 130 ust.1 ustawy o pomocy społecznej: *Kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 12 000 zł.*

zgodnie się
[Signature]
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia
[Signature]
Jacek Małera

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI
[Signature]
Józef Bryk